

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmiki nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrske dežele za vsa leta 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kder hodi sam po sebi, plača za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez izdodbe vpošiljatelj naročnine se ne obračuna. — Za oznanila se plačuje od petorostopni pošti vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopolni naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knaševih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnništvo naj se blagovoljivo pošilja naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posanjske številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Časopisje — velemoč.

V času vsestranskega kulturnega napredka se je mogoče razvilo tudi časopisje in si priborilo v javnosti tako moč, da je upravičeno prištevajo med one velesile, ki vladajo in ukazujejo vesoljnemu človeštvu.

Moderno časopisje igra brez dvoma pri vseh kulturnih narodnih eno izmed glavnih vlog in njega vpliv na javnost in na vseobčji razvoj je dandanes tako velik, da se mu v naši dobi radovoljno pokore sile, ki so ga še nedavno tega podcenjevale, oziroma ga smatrale za največjega škodljivca in najnevarnejšega sovražnika človeštva vobče, države in vere še posebej.

Prepričanje, da je časopisje mogočen kulturni faktor, je dandanes prodrlo že vse kroge in baš oni elementi, ki so še v nedavni prošlosti z vsemi mogočimi sredstvi skušali zavirati razvoj časopisja in ga zatreti z brutalno silo, so uvideli njega velikanski pomen, uverili so se, da se je časopisje razvilo v silo, ki je nepremagljiva, in prišli so do prepričanja, da reprezentuje časnikarstvo tako ogromno moč, da ga je nevarno imeti za sovražnika, marveč da ga je treba izrabiti v prilog sebi in ga vpreči v svojo službo.

Državna in cerkvena oblast sta še v nedavnem času prav pisano gledali na razvoj časopisja — a danes se je izvršil v tem oziru popoln preobrat in zlasti oni krogi, ki stojijo pod vlado krive palice, umejo danes skoro najbolj uvaževati in upoštevati njega važnost in veliki pomen.

V tem oziru je velozanimiva izjava znanega krščansko-socialnega poslanca in urednika lista »Korrespondenzblatt für den Klerus Oesterreichs«, dr. Scheicherja, ki je izjavil, da je pospeševanje strankarskega časopisja veliko važnejše, kakor ako se grade cerkve, šole in drugi vzgojevalni zavodi. Ako kdo testamentarično, pravi Scheicher, sporoči svoj denar v dobre namene, misli pri tem

kvečjemu na ustanovitev kakega samostana ali sličnega zavoda, na časopisje pa nikdar!

Ta izjava dr. Scheicherja zasluži, da si jo klerikalec, največjega uvaževanja in največje pozornosti, in sicer v prvi vrsti v naprednih krogih, kakaj klerikalec so že zdavna uvideli veliko važnost časopisja in smatrajo za svojo prvo nalogo, da si ustvarijo mogočna in vplivna strankarska glasila, ker vedo prav dobro, da so jim le-ta najboljša opora in da lahko z njimi vladajo najširše narodne mase.

Jasne dokaze tega imamo tudi pri nas doma!

Naši klerikalec so v zadnjih letih napeli vse sile in ne strahajo se niti stroškov, niti truda, da bi čim boljše in najspretnije organizovali svoje časopisje. Za »Domoljuba«, za »Naš Dom« itd. so žrtvovali ogromne vsote, zavzeli so se z vsemi močmi, da jih spravijo med ljudstvo in res se jim je posrečilo, da so te liste razširili v naravnost ogromni množini med narodom; to se je pa moglo zgoditi v prvi vrsti seveda zbog tega, ker jim nihče ni nasprotoval in ker se je z naše strani vselej dolezel, rekel bi, doledno podcenjevala moč in važnost časopisja.

Pri klerikaleh so rasli ljudstvu namenjeni listi iz tal kakor gobe po dežju, a mi smo zrlili na to s prekritimi rokami in ravnodušno smo motrili, kako je nasprotna stranka pred našimi očmi zavijala potom časopisja naše ljudstvo vedno bolj in bolj v svoje mreže, ne da bi zganili proti temu samo z enim pretom.

Res, ustanovil se je »Rodoljub«, ki bi bil brez dvoma najmočnejši jez proti klerikalnim stremljenjem, ako bi bil zasnovan na samostojni podlagi in bi bil res namenjen ljudstvu.

Koliko bi ta list koristil napredni stvari, se je jasno pokazalo za časa zadnjih državnozborskih volitev, ko je »Rodoljub« izhajal kot samostojen tednik. Takrat je bil ta list najboljši tednik, kar smo jih kdaj imeli Slovenci, in prepričani smo, da bi bil

lahko prekrasno uspeval, da si sprva ni morda nosil dobička, ako bi se bilo nujajevalo v započeti smeri.

Smo eno leto je izhajal »Rodoljub« kot samostojen tednik, a že to je zadostovalo, da je na vseh koncih naše domovine zaplapolalo novo življenje in da se je pričelo živahno napredujo gibanje med najširšimi sloji našega ljudstva.

Ki je prenehal »Rodoljub« kot tednik je z njim zamrlo tudi ono napredujo gibanje, ki ga je vzbudil, ko je rišel izhajati kot samostojen tednik — kar je pač jasen dokaz, kako hravnost velikanski vpliv ima dobro prejevanje, ljudstvu namenjeni list na širše narodne mase in kako lahko s potom takega časopisja pridobiti te mase za svoje ideje.

Žabog, da se to pri nas še tako malo uvažuje!

Naša javnost še vedno ne ume dostojno in po zaslugi ceniti pomena in važnosti dobrega časopisja in niso baš redki posamezniki, ki še v naši takozvani prosvetljeni dobi smatrajo časopisj za nekako — »potrebno zlo«, ki je dobro samo takrat, ako ga potrebujejo v svojo obrambo, ali ako ga želijo si dobrodošlo orožje, da navali na njim na svojega nasprotnika.

Sicer jim je pa časopisje svoje stranke tarče, na katero prožijo kaj radi najstrupenejši pise. Da bi pa žrtvovali kaj v prid časopisja, da bi ga podpirali gmočno ali duševno, to seveda ne pride na misel tem junakom, kako tudi, saj je kritikovati in streljati iz za plota dosti prijetnejše in — komednejše!

Časopisje pri drugih narodih in pri nasprotnih strankah se je razvilo v velesilo, ki obvladuje vso javnost, pri nas pane more napredovati v tisti smeri, kateri bi bilo potrebno, ker naši ljudje še vedno ne pojmujejo, kar je, rekel bi, pravi anahronizem, pomena in važnosti — časopisja!

Čas je že, da bi se že tudi pri nas v temoziru zjasnilo!

Iz govora g. L. Jelenca na dež. učiteljski skupščini.

V naslednjem podajamo glavne misli iz govora, ki ga je imel g. Jelenec na večerajšnji učiteljski skupščini v Ljubljani.

G. Jelenec je govoril prilično takole:

Slavna skupščina! Najnujnejše vprašanje, ki ga je treba rešiti, da ohranimo in očuvamo kranjsko učiteljstvo in šolstvo, je vprašanje o regulaciji učiteljskih plač.

Predvsem izjavljam, da ne govorim sedaj iz lastnega nagiba, nego da sem v to pooblaščen od cenjenih svojih kolegin in kolegov, ki jih je odposlala svobodna volja kranjskega učiteljstva na to slavno skupščino. To pooblastilo sem prejel na zaupnem sestanku dne 17. avgusta t. l. v Ljubljani. Kolikor mi izpričujejo moje poizvedbe in dokazujejo želje, došle mi od vseh strani naše kronovine, so moja izvajanja zajeta iz mišljenja in naziranja celokupnega kranjskega učiteljstva. Saj dokazuje vse gibanje, ki valovi zadnjih 10 let med kranjskim učiteljstvom in ki je zlasti v zadnjih 2 letih do skrajnosti razburilo vse naše vrste, da je vprašanje o regulaciji učiteljskih plač najnujnejše in najaktualnejše, za šolo in učiteljstvo naravnost vitalnega pomena. Nisem torej samo opravičen, govoriti o tem vprašanju, nego čutim se k temu celo primoranega, ker mora tudi delegat učiteljstva v dež. učiteljski skupščini v prvi vrsti upoštevati želje in voljo svojih volilcev. Vrh tega ni kranjsko učiteljstvo že 14 let imelo prilike govoriti po svojih legitimnih zastopnikih na takem mestu z najvišjo našo učno upravo v naši kronovini in s tega mesta potokiti se o ranah in o bedi, ki ga more in tirajo naravnost v obup.

Sedanjo dobo imenujemo po pravici dobo socialnega gibanja. V vse stanove je šinila zavest, da zadoščajo lahko svoji nalogi samo tedaj, ako nimajo materialnih skrbí, ako je njihov gmočno stališče tako, da jim daje dovolj sredstev za življenske potrebe. Skrb za kruh tira človeške misli od izvrše-

vanja stanovskih dolžnosti in ga žene v boj za kruhom. Kjer rastejo življenske potrebe bodisi zaradi množice se draginje, bodisi zaradi vedno večjega števila članov rodovine, ki jih mora preživljati posameznik, bodisi zaradi važnih lokalnih, socialnih ali zdravstvenih razmer, bodisi iz kakršnegakoli drugega vzroka, a kjer ostajajo službeni prejemki vedno na isti stopnji, ki prihajajo zavoljo vednega naraščanja potreb čimdalje nezadostnejši in neprimernejši, tamkaj je napredek čudež, tamkaj ne morejo človeške moči služiti samo prospehu poklica ali stanu, ker se morajo cepiti in služiti samohranitvi, k r je s človeškega stališča popolnoma umevno in opravičeno.

Država sama je že dejansko priznala, da je treba tam tudi materialne podpore, kjer rastejo zahteve in potrebe. Izboljšala je plače vojaštvu, uradništvu in v zadnjem času duhovništvu. To so priznale tudi druge avtonomne oblasti, ko so n. pr. dežele in mesta regulirale službene prejemke svojemu uslužbenemu osebju. To je priznal glede učiteljskega gmočnega položaja tudi deželni zbor bukovinski. To je priznal naposled tudi šef našega dež. šol. sveta, ko je predlagal v dež. zborni 25% zvišanje učiteljskih plač. To poslednje priznanje je ostalo samo na papirju. O vzrokih ne kaže razpravljati na tem mestu. To je učiteljstvo že storilo s peresom in z besedo.

In ali ni že samo dostojanstvo poštenega dela, ki je posvečeno blaginji našega ljudstva, dovolj opravičen vzrok, da je treba to delo, njega vrednost in pomen primerno in dostojno plačati? Ali bi ne storila najvišja šolska oblast v naši kronovini samo svoja svete dolžnosti, ako bi opozorila osrednjo vladu na dejstvo, da je dala učiteljstvu zakonito garancijo poštenega plačila v že imenovanem § 55., a da ne stori ničesar, da bi tudi upoštevali in izvrševali določila tega zakonitega jamstva? Že 36 let greše faktorji, ki nam režejo kruh, proti temu paragrafu, greše brez kazni in odgovornosti in dajejo s tem slab zgled, kako ni treba respektirati zakonitih določil. Opravičen sem izjav-

LISTEK.

Naravoslovne črtice.

(V kozmičnih meglah.)

Na milijone oči je gledalo in opazovalo solnčni mrk zadnjih dni — na milijone jezikov je o njem govorilo nekaj ur — potem pa so se opazovalei in govorilei zopet vrnili k svojim vsakdanjim opravilom in mar jim ni več zatemnelega solnca ne njegove za nekaj ur zmanjšane svetlobe in gorkote toliko časa, da oznanijo zopet kako novo nebeško prikazen pravi svečeniki nebes — zvezdogledeci.

Tudi ti so opazovali solnčni mrk na vseh svetovnih astronomskih opazovališčih, napravili so takrat dolga potovanja iz vseh krajev sveta v ono deželo, katero pohajajo menda sicer samo »katoliški učenjaki« — v solnčno Španijo in severno Afriko, v kraje, kjer je bil solnčni mrk popoln. Opazovati in študirati so imeli mnogo: solnčni mrk sam, solnčno razsvetlje-

— korono imenovano, potem planet Merkur, pri katerem je bilo dognati, ali je kaj zraka ob njem ali ne, in končno najti še oni hipotetični planet »Vulkan«, katerega pa radi prevelike solnčne bližine doslej nikoli ni bilo videti in ga morda tudi ne bo — ker ga mogoče sploh ni. A o tem — drugi pot!

Kakor vidimo, imeli so zvezdarji mnogo posla — a vsak samo dvojne oči za malourno opazovanje. Naročili so si torej še drugih, dosti občutljivejših, zanesljivejših oči — namreč fotografske plošče.

Fotografijo so že davno uvedli v astronomijo, kjer se je njena uporaba izkazala kot neprecenljive vrednosti. Če pomislimo, da opazimo v jasnih nočeh gotovo število zvezd in zvezd 9. velikosti, in vzamemo to število kot jednoto, tedaj nam odkrije fotografska plošča pri obsevi samo 20 sekund trajajoči 3—4krat toliko zvezd. Ako pa svetlošutno ploščo izpostavimo 6 minut zvezdnim lučam, dobimo 15—16, pri 40 minutah ekspozicije 73krat toliko številu nebeških teles.

Kikor čudno se to sliši na prvi hip, tako postane hitro stvar umljiva, ako pomislimo, da more ostati naše oko komaj 1 minuto ali pa še ne odprto in za svetlobo sprejemljivo. Zato tudi teh najslabljih svetlobnih tresljajev več zaznati ne more, prvič, ker so za naskratno zaznanje prešlabi, drugič, ker trajno ne delujejo na našo mrežnico iz že povedanega vzroka. Fotografska plošča sicer tudi ni toliko občutljiva, da bi zaznamenovala v nekaj hipih vse te neznatne svetlobne pojave — a ne utrdi se tako hitro kot svetlošutni organi našega telesa. Svetlobni tresljaji vplivajo na fotografsko ploščo — (šetudi so jako slabi) trajno, po cele ure, če je treba — tako da se sumirajo njihove neznatne moči, ki pa končno vendar razkrojijo svetlošutno srebrno spojino.

Svetlošutna plast fotografskih plošč obstoji kakor znano v bistvu iz spojine srebra in bronca, (srebrnega bromida ali bromovega srebra) Ako pade svetlobni trak na tako ploščo, razkroji njeno plast na onem mestu, kjer jo je zadel, učini torej delo. Na

taki borni svetlošutni plošči opravijo sile, ki so pred sto in tisočletji nastvarile v neskončnih daljavah in prostorih svetovna solnca ali jih pa uničile — še svoje zadnje, zadnje delo, čitljivo za nas, ki živimo na tem revnem kozmičnem prašku, zemlja imenovana.

Prof. M. Wolf v Heidelbergu, znan po svojih znamenitih odkritjih raznih planetoidov, je potem fotografije odkril na istem prostoru našega obzorja, kjer smo dotlej poznali komaj 80 meglenih kopie ali zvezdnih megel, 1730 takih skupin.

Mnogo teh megel je podolgovatih, — okrog 330 — druge se kažejo zopet okrogle oblike z zgoščeno sredo, iz katere izhajajo zaokroženi in zaviti trakovi in proge. Še druge so okrogle, a brez jedra, prištevajo jih med planetarične megle. Premier teh skupin je iz večine jako majhen; ne dosega niti ne pol minute ločnice, ali je pa celo še mnogo manjši. Seveda je tudi nekaj megel, katerih premier presega več minut. Kako velike so te megle v istini, tega seveda ne moremo presoditi, ker nam je

njihova oddaljenost od našega solnca neznana.

Mnogokrat se vlečejo po megli in med zvezdami temne tenke niti in proge, kar bi dalo sklepati, da leži megla podobna okrogli plošči, na katero pa ne gledamo z naše zemlje od spodaj ali od zgoraj, ampak od strani, torej na rob celega sistema. Tako n. pr. vidimo tudi Saturnov pas ali venec v gotovih pozicijah kot tenko tuintam prodrto črto.

Težišče vsega tega meglenega sveta, čigar glavni reprezentant je megla v zvezdni skupini »lasje Berenike«, pada precej s severnim tečajem znane »rimske ceste« skupaj.

Po tem, kar se je našlo megel doslej, se da sklepati, da jih ima severna poluta neba vsaj 100.000. Gotovo pa jih je še mnogo več; tđaj jih odkrijejo, je vprašanje časa. Z izpopolnjenimi instrumenti in boljimi ploščami ni dvomljivo, da naraste število megel na milijone.

Kaj pa je v istini taka našim očem tako nesnatna ali celo nevidna zvezdna megla?

ljati, da prešinja učiteljstvo misel: Zakaj bi se pokoravali zakonom mi, ko nam kažejo že toliko let naši predpovedniki, da se ni treba ozirati nanje! — Tik teh upornih misli se zbujajo bridko in pekoče domnevanje, ki se je že nemara pretvorilo v prepričanje, da imajo veljavo samo oni paragrafi, ki nakladajo učiteljstvu delo, a nimajo veljave tisti paragrafi, ki govorijo o učiteljskem pridu.

Ko je zborovalo 1. 1899. na Dunaju vse avstrijsko učiteljstvo, je naučni minister g. pl. Hartl dal deputaciji zagotovilo, da bo njegova skrb, delovati na saniranje deželnih financ v svrhu regulacije učiteljskih plač. To zagotovilo se do danes še ni uresničilo. Od tedaj je preteklo že nekaj let; življenske zahteve in potrebe so se pomnožile, dolžnosti učiteljstva so narasle a njegovi prejemki se niso dvignili tako, da bi se vzdržalo med izdatki, med delom in med plačilom normalno razmerje. Nesoglasje, ki si ga večje ne moremo misliti, vlada med našim delodajalcem in med nami, delojemalci.

Tako je sedaj razmerje med nami in med tistimi, ki imajo usodo šolstva in učiteljstva v rokah. Ali je to šolstvu v škodo ali v korist, ni težko uganiti.

Naš deželni šolski svet ima torej po zakonu zajamčeno, priliko in dolžnost, da poroča na Dunaj vsako leto, kako je stanje našega ljudskega šolstva in učiteljstva, saj je to združeno s šolstvom tako, kakor plamen z gorivom, da si enega brez drugega ne moremo misliti, ker takoj premine eno, ako ni drugega. Če umrje očesni živec, ugasne oko: če ni učiteljstva, ni šolstva.

Navdaja me opravičena bojazen, da nam opeša šolstvo, ker izumira učiteljstvo. Učiteljstvo pa izumira zategadelj, ker so njegove plače take, da nimajo niti najmanjše privlačne sile. Predsednik te slavne skupščine, gosp. deželni šolski nadzornik, poda lahko glede tega žalostnega dejstva na Dunaj jako zanimivo poročilo, ki naj iz njega izve gosp. naučni minister, da so začeli na Kranjskem mašiti vrzeli s pomožnimi učitelji, ki nimajo potrebnih študij in izpitov ter mečejo na naš stan luč predkonkordatskih in konkordatskih časov. (Viharno ploskanje. Klici: Tako je! Izborni!)

Žalostne gnotne razmere, ki vladajo med kranjskim učiteljstvom, so obče znane, torej ne morejo biti tuje niti najvišji učni upravi naše kronovine.

Žalostno je, da imamo šolske in občinske sluga, da imamo orožnike in finančne stražnike, da imamo razne paznike in hišnike i. t. d., ki so bolj plačani, nego kranjsko učiteljstvo. Prav je, da imajo ti stanovi dostojne plače, a prav ni, da se zapostavlja naš stan, ki je vendar v svojem bistvu in po svoji vrednosti med najvažnejšimi stanovi. Naše plače so kričeče nasprotje naše inteligence in našega zvanja in velik je greh tistega, ki ne stori najenergičnejših korakov, da preneha to kruto izsesavanje in izkoriščanje trpečega učiteljstva.

Sedaj mora biti temu konec.

§ 11. ministrskega ukaza z dne 8. maja 1872. l., št. 3306, zahteva izrečno, da je v vsaki deželi vedno vsaj 6 let deželna učiteljska konferenca. Zadnja deželna učiteljska skupščina na Kranjskem pa je bila l. 1891. Minilo je torej že 14 let, kar je naša učna uprava brez ukorov ali druge kazni grešila proti tej zakoniti določbi. V teh 14 letih ni imelo kranjsko učiteljstvo prilike oficijalno povzdigniti svojega glasu za izboljšanje svojih gnotnih razmer. Danes se nam ponuja prilika, da resno opominjamo vlado, naj stori vse potrebne in možne korake, da pride kranjsko učiteljstvo nemudoma do svojega kruha. Učiteljstvo ne more in noče več trpeti!

Učiteljstvo je zmeraj vestno in zvesto izpolnjevalo svoje stanovske dolžnosti. Tudi v sedanjih težkih časih pomanjkanja se ni strašilo dela. Letošnje uradno glavno poročilo o stanju kranjskega ljudskega šolstva nam pravi, da je bilo izmed 783 učiteljev in učiteljic prav dobro uporabnih 271, dobro " 382, manj dobro " 75, zanikarnih v službi 6.

Ta uradna sodba je za naše delo in za našo sposobnost častno priznanje. Taki uspehi so ob takih razmerah pravi čudeži!

Prihajam k sklepu.

§ 14. že večkrat imenovanega ministrskega ukaza pravi: Dolžnost je izvoljenemu, volitev sprejeti in iti h konferenci. — To smo legitimni zastopniki kranjskega učiteljstva tudi storili: sprejeli smo volitev in prišli semkaj. Ker pa smatramo regulacijo učiteljskih plač za prvo in najnujnejšo zadevo, ne čutimo drugih obveznosti in ne sprejemamo drugega dela, dokler ne bo končnoveljavno rešeno to vprašanje. K temu sklepu nas je privedla vlada sama, ko je s preziranjem § 55. državnega šolskega zakona in s preziranjem § 11. ministrskega ukaza z dne 8. maja 1. 1872., št. 3306 dokazala, da nismo vsi pred zakonom enaki, in da ga ni treba izvrševati, ako ni to komu po volji. Tudi mi se dalje več ne menimo pokoravati § 14. To nam je toliko lažje, ker nam je prišel zgled od tam, kjer morajo gledati in čuvati, da se ne kršijo zakonita določila!

Nato je podal izjavo, ki smo jo priobčili včeraj.

Nova češka pridobitev.

Dunaj, 4. septembra. Govori se, da je v drž. proračunu za leto 1906 preskrbljeno, da dobe Čehi v Pragi svojo kmetijsko visoko šolo, kakršna je na Dunaju, in kjer se lahko celo promovira za doktorja. O tem se je vlada s češkimi agrarji pogajala že v zadnjem zasedanju drž. zbora.

Kriza na Ogrskem.

Budimpešta, 4. septembra. V jutrišnji seji vodilnega odbora združene opozicije bo predlagal poslanec

Vassonyi, naj kateri poslanec iz opozicije predloži izgotovljen zakonski načrt o splošni volilni pravici. O tem nrtu se mora v zbornici takoj raspravljati, da ne bo vlada te ideje izrabljala v taktične namene. Baron Banffy je izjavil, da se temu nasvetu priuži. Zadnje dni krojijo vesti o kompromisu med vlado in balicijo. Koalicija bi se za sedišče zadovoljila s madjarskim olkovnim jezikom, a vlada se morala obvezno izjaviti, da ni iljušeno, da se v gotovi dobi vede madjarsko poveljevanje v armadi. — Včeraj so priredili budapeštanski meščani ki pripadajo k neodvisni stranki, velik shod v prilog splošni volilni pravici. V posebni resoluci se pozivajo neodvisni poslanci, d izvedejo v parlamentu splošno in tajno volilno pravico.

Dogodki v Macedoniji

Cetinje, 3. septembra. Turški specialni komisar je prišel s vema bataljonoma na mejo pri Mokr planini, razgnal Albance te napravil zopet mir.

Sofija, 3. septembra. vasi Resne je bila 30. m. m. pivcata bitka med turškim vojaštvom a bolgarsko četo, ki je bila skrita neki hiši. Turškim vojakom je kapl pot duhovnik Caharija. Prvi vstaš strel je ubil duhovnika, turškega čestnika in nekega vojaka. Nato so začeli Turki oblegati hišo. Turki s ubili štiri vstaše ter zažgali 25 hiš

Položaj na Ruskem

Petrograd, 4. septembra. Volitve v gospodarstvenno duno se vrše meseca decembra. Prva aja bo 25. januarja 1906. — Namerajo se pripraviti še nadaljne reforme. V ta namen je bil včeraj k rnski svet pod carjevim predsedstvom. Ministrskemu odboru se je naročilo, naj izdela zakonske načrte o zborovalnem, društvenem in tiskovnem zakonu. Vsi ti načrti se naj predložijo gospodarstvenni dumi takoj v začetku zasedanja. Obenem se je sklenilo glede odprave obsednega stanja nad Viršavo in Lodžem.

Odesa, 4. septembra. V Baku so bili 2. t. m. veliki izgrebi. Štrajkujoči uslužbenci bližnjih železnic so streljali na vojake, ki opravljajo mesto njih službo. Na vojake, ki so prišli posredovati, se je streljalo z oken in streh. Seveda so tudi vojaki streljali. Med ustreljenimi je 8 Mohamedanov, 3 Armenci in 1 Rus. Ranjenih je tudi več vojakov in policajev.

Carjevo obvestilo Lineviču.

V brzojavki, s katero je car obvestil generala Lineviča, da se je sklenil mir, pravi car: »Moja požrtvovalna, draga mi armada je zadrževala korak nakorak

naval po številu mnogo močnejšega sovražnika v Mandžuriji ter 19 mesecev trdovratno odbijala njegovo prodiranje. Pod Vašim vodstvom je ta armada dandanes številnejša in močnejša kakor sploh kdaj poprej ter pripravljena ne samo za odbijanje sovražnika, temuč tudi za krepak udar. Jaz in vsa Rusija verujemo v moč slavne armade in v njeno pripravljenost, da se žrtvuje v dobrobit domovine, toda moja dolžnost pred vestjo in od Boga mi saupnam narodom mi ukazuje, da na iskušam znova močatosti in vernega srca svojih dragih Rusov, da jih ne izpostavljam novim brezkončnim strahotam vojne, vse to zaradi polovice oddaljenega otoka, ki nam ga je Japonska leta 1875. odstopila. Posebno z ozirom na obveznosti, ki so jih glede tega otoka Japonci prevzeli, sem sprejel japonske mirovne pogoje. Ruske čete so v krvavih bitkah opetovano pokazale močatost in požrtvovalnost. Izročite vsebino te brzojavke moji dragi armadi. Vedite, da jaz in Rusija cenimo vaše žrtve, ki ste jih doprinesli v tej težki vojni.»

Rooseveltu za posredovanje.

Car se je predsedniku Rooseveltu brzojavno presrčno zahvalil za posredovanje ter zaključuje: »Moja dežela bo hvaležno cenila odlično Vašo zaslugu, da se je mirovna konferenca tako srečno završila.« — Ker je po pravilih Nobelovih nagrad letos prepoznano, sklenilo se je, da dobi Roosevelt prihodnje leto Nobelovo mirovno nagrado. — Mikado pa je brzojavil Rooseveltu: »Srčno se Vam zahvaljujem za nesebično in vztrajno prizadevanje. Cenim veliko vrednost miru, za katerega se moram Vam zahvaliti, in zagotavljam Vas, da hvaležno priznavam vlogo, ki ste jo igrali pri dosegu miru, ki je temelj za blagostanje na Daljnem Vstoku.«

Mirovna pogodba podpisana.

Včeraj je bila cela pogodba izgotovljena ter so delegatje le še čakali na brzojavno odobrenje iz Petrograda in Tokija, da jo podpišejo.

Ali bo mir stalen?

Ruski kakor japonski mirovni delegatje so prepričani, da sklenjeni mir nima stalnosti, zato pa tudi nadejo priti v nobeno zaupljivo zvezo med seboj. Oboji delegatje so namreč odklonili udeležbo na banketu, ki ga je hotel prirediti Roosevelt; istotako so tudi odklonili povabilo newyorške trgovske zbornice k skupni pojedini, češ, da morajo takoj odpotovati.

Koliko stane Rusijo vojna?

Izdatki za vojno se niso izkazovali v državnem proračunu, temuč v posebnem izkazu. Za lansko leto je bilo proračunjenih 621 milijonov, t. j. povprečno dva milijona na dan. Baje se vsa vsota ni porabila. Letos se

je izdalo 120 milijonov rubljev, a izgube ladij se računajo nad 300 milijonov. Vsi vojni stroški presegajo potemtakem 2 bilijona rubljev, za katere bo treba na obrestih in amortizaciji plaševati 220 milijonov, ali 3 1/2 rublja za vsako moško osebo na dan.

Marokanska zadeva.

Pariz, 4. septembra. Vse napeto pričakuje, kaj se zgodi, ako maroški sultan ne ugodí francoskim zahtevam. Francoski ultimatum poteče že jutri, 5. t. m. Razen že znanih zahtev stavi Francoska v ultimatumu pogoji, da se mora maročska vlada pisмено opravičiti ter urediti že prej stavljenе zahteve.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. septembra.

— **Učiteljski štrajk.** Na včerajšnji dan sklicana deželna učiteljska konferenca se je razšla, še predno se je začelo pravo posvetovanje. Zastopniki učiteljstva so štrajkali. O dogodku samem smo poročali že včeraj, danes pa prijavljamo bistveni del govora, s katerim je g. Jelenc utemeljeval ta korak učiteljstva, tako da je javnost o stvari popolnoma informirana. Ta učiteljski štrajk je mogočen in glasen protest proti sedanjim revnim učiteljskim plačam in protest proti klerikalni obstrukciji v deželnem zboru, vsled katere je nemogoče zvišati učiteljske plače, dasi je večina odločno zato, da se plače regulirajo. V tem tiči pomen tega koraka in če klerikalci še ne bodo odnehali od obstrukcije zna v kratkem slediti še drugi korak. »Tagespošta« je o tej stvari priobčila danes neko švekanje, ki jasno razodeva gorostasno nevednost tega lista o kranjskih stvarih. Posebno smešno so njene čenčarije o pomenu nemštva za kulturo, na Kranjskem, ko vendar vsakdo vidi, da so Nemci na Kranjskem kulturno popolnoma brezpomembni, vseskozi sterilen in vseskozi inferijoren element, ki bi niti kot parasit ne mogel živeti, če bi ne imel za sabo Kranjske hranilnice in vlade.

— **Metelkov spomenik.** V Škocijanu pri Mokronogu nameravajo postaviti Metelku spomenik. Ni dvoma, da si je Metelko pridobil znamenitih zaslug za slovenstvo in sicer kot jezikoslovec in kot dobrotnik; za to, kar je storil kot jezikoslovec in kot dobrotnik, zasluži, da se mu postavi primeren spomenik. Odločno pa moramo ugovarjati, da bi se mu postavil spomenik v cerkvi. Sicer je bil Metelko duhovnik, ali spomenik mu gre kot jezikoslovcu in dobrotniku, ne kot duhovniku; gre mu za zasluge, ki si jih je pridobil za slovenski na-

Dalje v prilogi.

Na gorskem observatoriju Arequipa v Peru so fotografirali največjo meglo južne nebesne polare v zvezdni skupini Centavra. V Centavru je videti zvezdo 4. velikosti zavito v svetlo meglo, v približni navidezni velikosti naše lune. Daljnogledi razkroje to navidezno zvezdo v zvezdno-megleno skupino, v katere sredini so zvezde tako gosto nasejane, da se njihova svetloba zliva za naše oko v eno samo. Fotografija nam je ustroj te megle stopn nadalje razkazala: cela megla je neskončen svet za se. Plošča, izpostavljena 6 ur uplivi meglene luči, je pokazala nič manj nego 6389 zvezd v in ob eni sami navidezni zvezdi. In kaj se to pravi, ve ceniti ta, kdor ve, da dobro oko v naših krajih v jasnih nočeh ne vidi več kot 4200 zvezd!

Več kot 1/6 onih zvezdic je 13. in manjše velikosti, a tudi izmed ostalih, večjih, ne presega nobena 7. mesta. Vse pa svetijo in žaró, torej so sama solnca, seveda neizmerno daleč od nas.

Še bolj zanimivo je pa to, da se svetlost teh zvezd, katere že fotografirajo 15 let, prav pogosto spreminja. Kolikor so po posameznih

ploščah doslej dognali, jih je vsaj 135 spremenljivih. Najbolj čudno je pa to, da se to preminjanje svetlosti izvrši izvečine jako hitro, tekem 24 ur, in da naraste ali upade pri dobri tretjini zvezd svetloba jako hitro; pri nekaterih zvezdah ne rabi niti ure ne. Te spreminjave v svetlosti tudi ne zadevajo vseh spremenljivih zvezd istočasno, ampak vsaka zvezda zase se usvetli in zopet potemni.

Astronomi so dognali, da je povsem izključeno, da bi jih kakih planeti, kroječi okrog njih, zatemnjevali; marveč sodijo, da se na zvezdah samih poraja luč, bodisi da ima površina njihova različno svetla mesta, ki se pri njenih rotacijah menjujejo za nas v vzšarevanju in ugašanju, ali pa pride na zvezdah iz teh ali onih vzrokov do velikanskih izbruhov ognja in luči.

Mnogo zvezdnih megel, o.a. v »Orionu« ali »amerikanske megla« v »labodu«, kažejo v splošnem zóno, eno gosto a drugo le redko z zvezdami posejano. Svetlejšje zvezde ne kažejo nikake odvisnosti od megel;

*) Imenovana po svoji podobi, ki spominja na severni ameriški kontinent.

bržkone ne leže v isti oddalji od solnca kot megle in male zvezde, ampak so nam dosti bližje in niti ne spadajo v megleno skupino, ki je svet sam zase. A tudi megle se prebijejo v vsemiru, ali vsaj mi z našim solncem vred njim nasproti ali od njih proč. Tako so na pr. na potsdamskem observatoriju dognali, da hiti Orionova megla našem solnčju s hitrostjo 5 do 6 kilometrov v sekundi nasproti!

Neizmerni so prostori, v katerih se sučejo ti svetovi, neizmerna tudi oddaljenost od nas, tako da bi razdalja od zemlje do njenega zvestega spremljevalca meseca ne pomenila niti ne dobrega skoka, tako blizu nam je v primeri s temi daljavami. Zato ga pa tudi boljše poznamo in vemo povedati o njem marsikaj, ne da bi nas kdo dolžiti moral, da smo morda skrivni poeti. V zadnjem času leti tudi sumnja na plešatega starca, da vreme dela. Falbovih prorokovanj seveda ne upoštevamo; saj ne prihajajo njegove prognoze pri resnem meteorološkiem razmotrivanju dosti bolj v poštev kakor njegovega kolege po pokliu: fajmošter Kneipp v medicinskih vprašanjih.

Na devinski skali.

Zgodovinska povest.

Prvi del.

(Dalje.)

Vitez Tomaž z gradu Retina ni bil zadovoljen s tem odgovorom. Vzlic temu je molčal, se zopet usedel na svoj naslonjač in sledil z očmi mlademu Jurju Devinskemu, ki je nemirno begal po širni dvorani, kakor bi komaj pričakoval poklicanega svetovalca. Tomaž Retinski je med tem razmišljal, ali naj še nadalje skuša pregovoriti devinskega gospodarja ali naj tiho pristupi, da stori, kar si je vtepel v glavo. V tem so Tomaževe ustnice skoro mehanično zašepetale žensko ime in staremu vitezu se je zdelo, kakor da sliši iz groba poziv, naj Jurja ne zapusti.

Dvignil je glavo, vstal z naslanjača in se nekako slovesno postavil pred Jurja, ki je bil vsled tega prisiljen, opustiti svoje beganje po dvorani.

»Ker svojemu bivšemu varovanen nimam ničesar več reči, zato se, Jurj, obračam do tebe kot gospodarja v Devinu in na Premu, v Senočeah in v Belaju. Že drugič si mi danes očital dejanje, dasi mi je dal tržaški škof že davno odvezo za ta čin. Ti si bil še

jako mlad, ko sem storil dotično nasilje, in menil sem, da je že davno pozabljeno. Ali, kakor vidim, ni pozabljeno in ker mi je celo ti očitaš, ti moram vendar stvar pojasniti, že da bodeš mogel soditi, če sem bil dober in vesten varuh in če sem skrbno in pošteno čuval nad tvojimi pravicami.«

»Ah, pustiva to; kaj me skrbe stvari, ki so se zgodile, ko sem bil še nedoleten, je nestrpno rekel Jurj in poskusil nadaljevati svoje potovanje po dvorani. Ali Tomaž ga je prijel za roke in ga siloma posadil na svilene blazine, na katerih je prejel sedel.

»Sedi in poslušaj,« je z odločnim glasom, skoro zapovedujoče rekel vitez Tomaž Retinski in se potem sam usedel na naslanjač.

»Oglejski patrijarh Popo je bil jako velik in moder mož. Dolgo let je bil kancelar cesarja Henrika II. Kot patrijarh je leta 1028. premagal Ogrce, ko so vdrli na Kranjsko. Pridobil si je neodvisnost od koroških vojvodov in postal fevdnik cesarja samega. Popo je ustvaril teritorialno neodvisno, samo cesarju in cesarstvu podložno državo in je vedno gledal, kako razširi to svojo državo. Pravil sem ti že, kako je napadel patrijarha v Gradežu, da zagotovi

rod, ne za zasluge, ki si jih je morebiti pridobil za cerkev. Kako malo pojmi odbor, ki hoče zbirati prispevke za ta spomenik, Metelkov pomen za slovenstvo, se vidi iz tega, da postavlja Metelka nekako v isto vrsto z obiskurnim misijonarjem Knobleharjem, ki je bil za slov. narod popolnoma brezpomenben mož. Ako se hoče Metelku v čast postaviti spomenik, naj se postavi na prostem; ako pa hočejo Skocijanci le svojo cerkev oplešati, naj župnik in njegovi pristaši sami na svoje stroške postavijo spomenik in naj puste liberalne žepe pri miru.

— **C. kr. okrožni rudarski urad v Ljubljani** najbrže ne pozna § 19 drž. osnov. zakona, s kojim je od države priznana enakopravnost vseh deželnih jezikov v šoli, uradu in v javnem življenju, ker sicer bi ne uradoval le v nemškem jeziku, ne imel samonemškega uradnega pečata, zaviti kov s samonemškimi nadpisi „k. k. Revierbergamt“ in dopisoval občinskim uradom na popolnoma slovenskem ozemlju le v nemščini. Treba je tudi temu uradu ki ima predvsem opraviti s slovenskimi rudarji, dokazati, da je slovenščina deželni jezik več krouvin in tedaj popolnoma enakopravna z nemščino. Slovenski rudarji pa naj nikdar ne sestavljajo prošnja ali pritožb v nemškem jeziku, kojega ne razumejo, ker je docela napačno mnenje, da se nemško pisane prošnje ugodneje rešujejo. S tem bi se najlažje primoralo c. kr. rudarski urad, da se navadi tudi slovenskega uradovanja.

— **Razmere na učiteljski v Gorici.** Avstrijski vladi je mnogo lažje na tem, da se vzdrži v Trstu in Gorici nemstvo in da se kolikor mogoče okrepi. Zato vzdržuje v obeh krajih cel kup ljudskošolskih razredov v podporo nemške gimnazije in realke. Tudi na učiteljski v Gorici hoče nastaviti kolikor mogoče udnih moči in s tem izpodrivati predvsem seveda slovenske kompetente. Do 20. avgusta t. l. je bilo na goriskem učiteljski razpisano mesto glavnega učitelja za nemščino, zemljepis in zgodovino; po razpisu imajo oni prosili, ki znajo laški in slovenski, prednost pred drugimi prosilci. Po tem razpisu ima vsak Nemec pravico do te službe, kajti prosilec, ki bi bili izprašani za nemščino, laščino in slovenščino, menda ne bo! Dalje je bilo na istem učiteljski razpisano pred kratkim provizorno mesto vadijskega učitelja za laški in nemški učnim jezikom ter mesto definitivnega učitelja tudi z laškim in nemškim učnim jezikom. Da se pri teh službah gleda predvsem le, da se Nemec spravi na varno, ni treba razlagati, saj poznamo predobro cilje in namene naše vlade. Germanizacija Lahov in Slovencev ji je vedno pred očmi. Sicer ne bi vzdrževala v Go-

rici celih 16 razredov vadijske, kjer se goji le nemščina. Na obeh deških vadijskih se v 3. in 4. razredu ude predmeti: verstvo, nemščina, računstvo in lepomis; o drugih predmetih ljudske šole ni sledu. Na deški šestrazrednici, ki se imenuje „vadijske“, se od 3. razreda naprej poučuje le v nemščini, oba deželna jezika, torej materinščina večine učenk, se pa poučuje le kot neobligatna predmeta! Oficialno se sicer trdi, da je ta šestrazredna deški „vadijske“ nekaka pripravnica za učiteljske. Pa to je le pesek v oči onim, ki se dajo radi preslepiti. Če je to pripravnica za laško in slovensko učiteljske, čemu ima pa nemški učni jezik? Država mede denar s polnimi rokami za nemške šole tam, kjer je le peščica Nemcev in kjer so drugi narodi, posebno Slovenci, prisiljeni pohajati te nemške šole. Vladi ni mar za kulturo Slovencev, ampak kako bi jih čimprej pomenila.

— **Iz službe državnih železnic.** Pristav Peter Romauch, postajenačelnik v Medvodah pride k direktorji v Baljak. Na njegovo mesto pride pristav Ivan Pešar, postajenačelnik v Rače-Bela peč. Pristav Karel Ogoreutz, postajenačelnik v Žabnici-Višarje, je v isti lastnosti premeščen na postajo Rače-Bela peč.

— **Šolske vesti.** Gdš. Mariji Žgur, učiteljici v Telčah, je dovoljen dopust zaradi bolezni do konca februarja 1906. Suplent g. Josip Pečnik je s svoje suplente v Veliki Dolini imenovan v isti lastnosti na enorazrednici v Telčah.

— **Odprtje Prešernovega spomenika** se udeležijo nadalje društvo slovenskih učiteljev v Ljubljani, ženske telovadne društvo v Ljubljani, akad. umetniško društvo „Vesna“ na Dunaju, Zveza slovenskih odvetnikov v Ljubljani, Dramatično društvo v Ljubljani, „Sokola“ v Postojani, Straža ob Savi na Ježici, društvo „Glasbena Matice“, slovensko trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani, akad. tehn. društvo „Tabore“ v Gradcu, izbor Umelčeske besede u Prage, Hrvat. pjev. i tamb. društvo „Luvor“ v Opatiji-Voloskem, klub mladočeških drž. poslancev na Dunaju, jugoslovanski klub slovenske „Besede“ na Dunaju.

— **Kraljevsko srpska opština grada Beograda** je po svojem županu gosp. K. Glavinicu sporočila, da se radostno udeležijo Prešernovega slavlja dne 10. t. m. ter da odpošlje deputacijo 11 odbornikov in župana. Kakor se kaže, dospje Srbov posebno veliko število v Ljubljano, kjer bodo presrečno pozdravljeni in sprejeti.

— **Sofijsko gradsko občinsko upravljenje** je sporočilo, da se zaradi vršedih se občinskih volitev v Sofiji Prešernovega slavlja ne more udeležiti ter da se

udeležijo proslave najodličnejšega slovenskega poeta v duhu, želeča na rodni in kulturni uspeh bratom Slovincem. Pač pa se udeležijo slovenosti neka drugi Bolgarov.

— **Akademija.** Že naznanjeno predavanje g. dr. Ivana Prijatelja o temi „Drama Prešernovega duševnega življenja“ se vrši 9. t. m. — na predvečer odkritja Prešernovega spomenika — v „Mestnem domu“ točno ob 8. uri zvečer. Vstopnice se bodo dobivale tudi v predprodaji v Sežarkovi trafiki. Vstopnina je kakor običajno k predavanjem Akademije po 20 vin. Tam se bo dobival tudi spored predavanja s kratko vsebino, kakor je to v navadi pri predavanjih v večjih mestih in na pr. tudi na Ruskem.

— **Knjižico „Slava Prešernu“** so v zadnjem času naročili: „Gorenjski Sokol“ v Kranju 6 izvodov, šolsko vodstvo v St. Jerneju na Dolenjskem 10 izvodov, šolsko vodstvo pri Sv. Marku pri Ptuj 10 izvodov, šolsko vodstvo v Rajhenburgu 58 izvodov, krajni šolski svet v Smihelu nad Mozirjem 20 izvodov in g. R. Raktelj, župnik in Radvanju na Štajerskem, 10 izvodov. — Dolej se je razpečalo največ knjižic na Štajersko, kjer jih krajni šolski sveti in šolska vodstva na Kranjskem se pa dosedaj z malimi izjemami še niso ganili, da si je knjigo odobril kranjski dež. šolski svet in jo priporočal šolam v nakup. Prosimo naše rodoljubno učiteljsko, da stori svojo narodno dolžnost in vpliva na krajne šolske svete, da nakupijo več izvodov knjige „Slava Prešernu“. Na Kranjskem bi ne smelo biti niti ene slovenske šole, ki bi tega ne storila! Torej rodoljubi na delo!

— **Odbornike „Društva slovenskih književnikov in časnikarjev“** opozarjamo na sejo, ki bo jutri 6. t. m. ob šestih pop. v ured. prostorih „Slov. Naroda“!

— **Ženski zbor „Glasbene Matice“** ima važno posvetovanje glede Prešernove slavnosti v sredo, dne 6. septembra ob 6. uri zvečer v „Glasbeni Matici“. Odbor vlnudno vabi, da se tega sestanka udeležijo vse čestite pevke.

— **Češko dijaštvo na slovenskem jugu.** Danes zjutraj ob polu 4 uri so se pripeljali češki visokošolci pod protektoratom g. prof. dr. Chodonskega in Stoklase z gorenjskim vlakom v Ljubljano, odkoder so se po zajtrku odpeljali ob 5. uri skupno s slovenskim narodno-radikalnim dijaštvom v Postojno in potem dalje v Trst na dijaški shod. Iz Trsta napravijo enodneven izlet v Benetke ter se vrnejo v Ljubljano v soboto popoldne. V nedeljo bo češko dijaštvo po Svezu československe študentskega oficijalno zastopano pri odkritju Prešernovega spomenika. Prilčno si ogledajo češki skademiški seveda tudi Ljubljano in njeno okolico, v terek pa polete na Bleč, Vintgar in obiščejo Prešernov rojstni dom. V Prago se povrnejo v terek zjutraj.

— **Koncert „Učiteljskega konvikta“** se vrši v kljub razidne konferencie v sredo v soboto 9. t. m. Gdš. pevke in gg. pevci naj

blagovolijo vse note seboj prinesiti, ker so nam popolnoma poše. Glavna skušnja bude v soboto 9. t. m. popoldne ob 9. uri v „Nar. domu“. Gdš. učiteljice in gg. učitelji se ne bodo vabili še s posebnimi vabili. Vstopnice se dobivajo v prodajalni g. Lozarja na Mestnem trgu in na večer pri blaginji. K obilni udeležbi vabi najvljudnejše odbor.

— **Desetletnica učiteljevanja** praznujejo dne 8. septembra v Ljubljani v hotelu „Ilirija“ (Kolo-dvorske ulice) zvečer ob 8. uri tisti učitelji, ki so maturirali na ljubljanskem učiteljski šoli leta 1895. K temu sestanku je dobro došel vsak učitelj.

— **Javna skušnja „Dramatične šole“** bo v areni „Narodnega doma“ v četrtak zvečer. Nastopijo učenke g. G. Danilove in g. A. Verovška v igrari: „Ena se mora omožiti“, „Bobiz Kranja“ in „Prijetno iznenadenje“. Pristop k skušnji ima vsak prijatelj slovenske drame.

— **60 udeležnikov antropološkega kongresa v Solnogradu** je v soboto dospelo v Ljubljano z gorenjskim vlakom. Na kolodvoru jih je pozdravil magistratni svetnik gosp. E. Lah v županovemu imenu. Antropologi so si na to ogledali mesto. Vredili jih je muzejski kustos gosp. dr. V. Šmid in muzejski asistent g. F. Schultze. Po kosilu v hotelu „Ilirija“ so si ogledali popoldne muzej, na kar so se odpeljali zvečer z brzovlakom v Trst. — Pri pomniti je, da je g. dr. V. Šmid imel na zborovanju v Solnogradu predavanje o grobišču v Kranju. Predavanje so učenjaki sprejeli z velikim odobravanjem.

— **„Pesnik Aškerc v borbi za herojstvo.“** V „Agramer Tagblattu“ razpravlja Fr. Selak o tej prof. Tominškovi dupliki, ki jo je poslal pisec uredništva v željo, da se ravno tako vzame na znanje, kakor Aškercova replika. Selak cituje v eslem podlistku le odlomke iz Tominškove knjižice ter zaključuje z opombo: „V tem samozavestnem in bagatelizirajočem tonu je pisan tudi ostali del brošure prof. dr. Tominška, ki je napravil tako skromno paralelo med seboj in pesnikom Tončkom. Kakor preziranj je že v dosledno rabljeni zmanjševalnici „Tonček“! Tako se nagovarja otroke in dečke, nikakor pa ne moža, ki ni več daleč do 50. leta. Sodbo o tem, ali se s tako, na osebnih napadih temelječo metodo, sploh da kaj doseže, prepustimo mirno svojim čitateljem. Z vsem poudarkom in z osebno odgovornostjo pa izjavlja pisec teh vrst, da tako surova, izjavajoča pisava napram tako resnemu in zasluznemu možu, kakor je Anton Aškerc, nikakor ni na mestu, da ne rečemo, da je brezaktna, tudi tedaj, ako se komu njegove pesnize ne dopadejo.“

— **Nezaslišana novica.** Včerajšnji „Slovenec“ je prinesel tole novost: „Ljubljanski rudarski urad je oddal za eno leto gospodoma trgovcem Ivanu Knezu in Fr. Stupici dovoljenje kopanja šote po celotni Kranjskem.“ Čuditi se moramo tej velikanski učenosti „Slovenčevih“ redakterjev, ki hočejo vsak trenutek nastopiti kot najbistrejši učenjaki, prosvetljeni od katoliškoriške kulture, pred katerimi naj bi se mi grešni in nevedni liberalci kar v prah pogrezali. „Slovenčev“ pašo prav iz srea privoščimo klerikalnim backom in ovčicam!

— **Umrli** je v soboto g. Maks Josin, tukajšnji mestni učitelj v pokoju. Pokojnik je bil blaga duša in zvest pristaš narodno-napredne stranke, a ga je neizoprana smrt iztrgala ljubeči rodbini. Naj v miru počiva!

— **Zaradi kolere.** Ljubljanski župan g. Iv. Hribar se je zaradi bližajoče se kolere čutil dolžnega, odrediti posebne komisije, ki bodo še ta mesec preiskale hiše in poslopja po mestu glede razmer snaznosti in sanitarnosti. Poskrbljeno je tudi za eventualne odredbe, da bi se kolera približala prav do Ljubljane, o čemer sedaj seveda še dolgo niti govora ni. Bolnica za silo pa je pripravljena tudi na ta docela neverjetni slučaj.

— **Za zastavo šišenskega „Sokola“** je daroval gosp. Matija Lavrenčič, uradnik državne železnice 20 kron. Iskrena hvala! Naj bi dobil še mnogo posnemovalcev.

— **Izlet jeseniškega „Sokola“ v Kranjsko goro,** ki se je vršil minolo nedeljo, se je sijajno obnesel in ostane nepozabljiv vsem udeležnikom. Kranjska gora je obšla praznično opravo. Kamor je pogledalo oko, povsod so plapolale naše krasne narodne trobojnice, ter pričale, da je Kranjska gora ena skrajnejših slovenskih postojank v gorenji dolini, skozinaskoz narodna in da hoče vro prebivalstvo z vsemi močmi braniti to našo posest. Izleta

se je udeležilo 42 Sokolov v društveni opravi. Sprejela je Sokole požarna bramba v zvezi z veteranskim društvom. Načelnik požarne brambe je pozdravil „Sokola“ z oduševljenimi, v sree segajočimi besedami. Zahvalil se je za krasni sprejem starosta jeseniškega „Sokola“, poudarjajoč, da je Kranjska gora v slovenski zvestobi vedno zvesto stala na strani Jesenice in zato si je štel „Sokola“ v častno dolžnost, da priredi svoj prvi izlet v Kranjsko goro. Z vro kranjsko mestno godbo na čelu je potem „Sokola“ odkorakal na prostor, kjer je jako lepo in precizno izvajal proste vaje in telovadil na orodjih. Uspeh telovadbe je bil veskroz imeniten in je telovadec samo čestitil. Po telovadbi je bila prosta zabava s plesom. Vse je bilo veselega srea in polno narodnega navdušenja. Izlet jeseniškega „Sokola“ je utrdil in poživil staro pobratimstvo med Jesenicami in Kranjsko goro. Le dvigaj se ponosno slovenska zastava, Jesenice in Kranjska gora te bodeta vedno braniti!

— **Tatvina.** Gostilničarki Ani Dragar v St. Vidu nad Ljubljano je iz spalne sobe neznan tat vzel škafčijo, v kateri je bilo 350 K denarja.

— **Iznajdba.** Soprega stotnika Kaudica je dobila avstrijski patent za iznajden aparat, kateri povzroči, da ostanejo kruh, vsakovrstno pecivo, testenine, sir, zelenjad, narezane gnjati itd. popolnoma sveže. Kruh n. pr. ostane svež 6 dni. Iznajdba je velikega pomena za vsako gospodinj, slasti pa za slaščičarje, prodajalce delicatess, za kavarnarje in ostirje. Cena aparata bo zelo nizka, tako da si ga lahko vsakdo nabavi.

— **Umrli** je včeraj v Gorenjem Logatcu obdospotovan g. Leopold Svetličič, umirovljeni orožnik stražmojster, ki je v Logatcu opravljel posel funkcionarja državnega pravdnštva. Blagemu možu bodi prijazen spomin.

— **Roparski umor.** Kakor smo že poročali, so našli 27. pr. m. v strugi potoka Nikava mrtvega znanege lesnega trgovca Ivana Osvalda iz Logatca. Sondna komisija je konstatovala, da je bil Osvald umorjen. Ker se je izkazalo, da je imel prejšnji večer pri sebi denarnico z 200 do 300 K vsebine in pri mrtvecu niso dobili nobenega denarja, je bil opravičen sum, da ga je umoril njegov spremljevalec, ki je zbežal po izvršitvi umora. Aretovali so ga v Muravi na Štajerskem. Aretovanec je lesni delavec Ivan Poženel z Unsa pri Vrhniki doma.

— **Samomor.** V Reko je skočila 26letna Frančiška Maljevac iz Kutezevega pri Il. Bistrici. Bala se je nasledkov svojega ljubezenskega razmerja.

— **Vipavska narodna čitalnica** priredi dne 8. septembra v Vipavi veliko ljudsko veselico. Na sporedu je ples po goriški šegi v dveh oddelkih: „Pod kostanjem“ in pri g. županu Hrovatinu. Zvečer koncert, igra, srečkanje. Dne 6., 7. in 8. septembra kegljanje na velike denarne dobitke „Pod Skalco“. Pri plesu in koncertu sodeluje 24 moč vojaške godbe pešpolka št. 47 iz Gorice.

— **Sankcioniran zakon.** Cesar je sankcioniral zakon štajerskega deželnega zbora o reguliranju Pesnice.

— **Vlak je povozil** v Mariboru zavirala Ivana Justa. Just je skočil na vlak, ko se je ta že pomikal, a je prišel z nogo pod kolo, ki ga je potegnilo med vozove. Just je bil takoj mrtel in ves razmesarjen.

— **Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo** zboruje dne 3. kimavca ob 1. uri popoldne pri Sv. Križu tik Slatine. Spored: Poročilo o deželni skupščini. Poročilo o zborovanju „Zavezo“. Hospitacije šolskih vodij. Iz šolske prakse. Sinđajnosti. K temu zadnjemu našemu sestanku pred počitnicami vlnudno vabi odbor.

— **Ljutomersko učiteljsko društvo** ima v četrtak, dne 7. septembra t. l. ob polu 11. uri predpopoldne v Ljutomeru zborovanje s sledečim sporedom: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročilo o deželni skupščini v Gradcu, poročja g. Robič. 4. Poročilo o delovanju v okr. šol. svetu, poročja g. Robič. 5. „Basni in zmote v prirodoopisu živalstva“, poročja g. Pušenik. 6. Sinđajnosti.

— **Slavi so se razbili** v petek pri Brezicah pri zaslinem mostu čez Savo in Krko. Neki splavar je padel v vodo, pa so ga vseeno z veliko težavo rešili. Tudi v soboto je neki splav zadel v talmost, ki je kakor se kaže, nevaren za splave.

— **Mlad bik je ubil graščaka** E. Strubeggerja v Majerbergu pri Celju. Razkašeno živinče je napadlo gospodarja v hlevu ter ga toliko časa obdelovalo na tleh z rogovi, da je moč izdihniti.

— **Samomor.** V Meži se je ustrelil voznik Jos. Erjave, pristojen v Ljubno v Savinjski dolini,

sebi in svojim naslednikom nadvlado. Od tedaj preže patrijarhi samo na to, kako bi povzdignili svojo moč in razširili svoje ozemlje. Patrijarh Sieghart je postal vojvoda furlanski in je izposloval, da ga je cesar imenoval za mejnega grofa na Kranjskem. Odkar mu je mejni grof istrski, Urh II., daroval Buzet, Vranje, Litijo in mnogo drugih posestev, od tedaj si ti, vladar devinski, na potu oglejskim patrijarhom. Že patrijarh Sieghart se je pripravljaj, da te preprodi z devinske skale, na kateri kraljuje tvoj rod izza davnih časov. Tu ob Timavu, takorekoč pod okni devinskega gradu, se je l. 1112. bila krvava bitka. Mejni grof istrski, Henrik, je bil postal vojvoda Koroški, Takrat je Henrikov brat, patrijarh Urh, poskusil, polastiti se Istre, a prehitel ga je najmlajši teh bratov, Engelbert in prevzel mejno grofijo istrsko. In tu ob Timavu je bil boj in morda bi se bila tedaj za vedno odločila tvoja asoda, da ni bil izid boja negotov in da se nasprotujoči si bratje niso poravnali.“

„Čemu mi pripoveduješ te stvari, ki so se zgodile davno predno sem prišel na svet,“ je zaklical Juri Devinski z vidno nestrpnostjo. „Kaj so mi mar dogodki, ki so se zgodili pred sto leti in še prej.“

Vedeti jih moraš, da bodeš v stan,“ pojmiti nakane oglejskih patri-

jarhov ter njihovih privržencev, in pojmiti nagibe, vsled katerih sem storil tisto nasilstvo, ki si mi je danes zopet očital.“

Stari vitez se je naslonil na ozadje svojega stola in zasopel globoko, potem pa z mirnim glasom nadaljeval.

„Pred davnimi stoletji je tu pri Sv. Ivanu kraj Devina stal sloveč samostan, ki pa so ga podrli sovrazniki, da je ostalo le nekaj zidov. Že patrijarh Popo je nameraval obnoviti ta samostan, ali tvoj praded mu tega ni dovolil, vedoč, da bi si patrijarhi s tem samostanom postavili močno trdnjavo tik pod zidovi devinskega gradu. Ali patrijarh Sieghart je bil srečnejši. L. 1075. mu je dovolil tvoj stari oče, Valhun Devinski, da je sezidal samostan, a s pogojem, da menihi tega samostana ne smejo utrditi. Novi samostan pri Sv. Ivanu je patrijarh izročil benediktincem iz furlanske Beligne in tudi v to je privolil tvoj stari oče, a s pogojem, da imajo devinski vladarji pravico ugovarjati pri volitvi novega opata, ako bi menihi hoteli izvoliti za opata moža, s katerim devinski vladar ni zadovoljen. Ko si bil tistiar deset let in sem se jaz mudil v Senožečah, so benediktinci, ne da bi vprašali dovoljenja, sezidali mogočno zidovje okrog svetoivanskega samostana. Prihitel sem takoj v Devin, da bi menihe kaznoval, ali ko sem prišel pred samostan, so

mi menihi naznanili, da je umrl njih opat, ki je bil odgovoren za rečeno kršenje tvojih pravic. Pri ti priliki sem pa tudi izvedel, da hočejo menihi, preziraje tvoje pravice, skrivaj izvoliti novega opata in sicer moža, ki se je že dogovoril z goriškim grofom in z oglejskim patrijarhom, kako se polaste Devina in preženo tebe. Tedaj sem se s petdesetimi možmi odpravil v Beligno in sem naskočil samostan, ker mi menihi niso hoteli prostovoljno odpreti vrat. In prišel sem res v zadnjem trenutku. Novi opat Grimo je že sedel na svojem prestolu in menihi so se ravno pripravljali, da mu obljubijo pokorščino in zvestobo. Pahnili sem z lastno roko Grima z opatskega prestola in dal prinesiti truplo umrlega opata v dvorano. Truplo smo odeli z opatsko obleko, stisnili smo umrlemu opatu pastirsko palico v roko in potem sem ukazal menihom, da volijo novega opata. Jaz in moji možje smo z golimi meči stali ob obeh straneh dvorane in menihi so vnovič volili ter izvolili tebi vdanega Bernarda, rojaka sežanskega, za opata. Patrijarh in goriški grof sta pač vse poskusila, da bi me spravila zaradi tega v nesrečo, ali ni se jima sponeslo. Tako sem jaz branil tvojo korist in tvojo pravico, Juri Devinski, a namesto zahvale žanjem za to le očitanja.“

(Dalje prih.)

— **Colera nostras** se je pojavila okoli Lipnice na Stajerskem, kjer so ljudje vsled letošnje suše pili nesnažno vodo iz plitvih studencev.

— **Občni zbor tolminskega učiteljskega društva** se boode vršil v Kobaridu, dne 7. septembra ob 9. uri predpoldne. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo učiteljskih zastopnikov in delegatov pri savezinem zborovanju. 5. Volitev odbora. K obilni udeležbi vlijudno vabi odbor.

— **V pretepu smrtno ranjen.** V Logu pri Tolminu sta se kmetska fanta Matevž Muravič in Andrej Črnota začela prepirati in pretepati. Pri tem je vrgel Črnota Muraviču kamen s tako silo in tako nesrečno v glavo, da mu je črepijo preklal. Težko ranjenega so prepeljali v bolnico v Trst, kjer so z dobrim uspehom izvršili na njem operacijo. Črnota so zaprli.

— **Spolirano pismo.** Kakor smo že poročali, je v Trstu v nekom pismu, ki je bilo namenjeno v Dalmacijo, bil namesto označene vsebine 3000 K, časniški papir. Dva uradnika na sprejemnem uradu poštne centrale, kjer so odkrili spoliranje, sta odpuščena. Višji kontrolor Ivan Bazaj, predstojnik poštne filijalke »Terzestum«, kjer je bilo pismo oddano, je prošil za umirovljenje.

— **Znak dobrosočnosti.** Za pastirja Vižintina, ki je po nesreči in neprevidnosti prišel v bližini Zagrada na Primorskem pred top, čigar slepi strel mu je ožgal obraz in ga na enem očesu oslepil, so ondodni častniki nabrali v svojem krogu nad 300 K.

— **Morskega soma** so ujeli blizu Reke. Dolg je bil 4 metre 6 cm in nevarne vrste Carcharodon Rondeletii.

— **Umor v župnišču v Po-lešniku.** Sirašna zadeva je dimdalje bolj zamotana. Komisija je izjavila, da je bila starka Randigaj ubita s kijem od lahke roke, da je mogla izvršiti zločin Antonija Oštrič, ki je imela ljubavne zveze obenem z župnikom Tomaševićem in njegovim slugo Kovačevićem. Vsekakor pa se je zločin storil po naročilu župnika, kateremu je starka zagrozila, da ovrže svojo oporoko, ako ne pusti slaboglasnega dekleta.

— **Mednarodna panorama.** Peta sezija priljubljene mednarodne panorame se je otvorila pretečno nedeljo z razstavo potovanja po najlepšem delu Francije, od Fontainebleauja skozi Auvergne v Lyon. Na tem potu si ogledamo zgodovinsko sloveči grad Fontainebleau z rezerviranimi sobanami raznih vladarjev, tudi Napoleona I., s prekrasnimi galerijami itd. Nadalje so na tem potu lepa mesta Clermont, Ferraudu, Royat, St. Flour, Le Puy, kopališče Vichy, Lyon z reko Rono in dr. — Prihodnji teden, t. j. od 10. do 16. t. m. se razstavi zanimivo potovanje v Krkonošah z zimskimi scenarijami, na kar se opozarjajo osobito zunanji gosti, ki pridejo k odkritju Prešernovega spomenika.

— **Neusmiljena mati.** Dne 2. t. m. zvečer je prinesla neka neznanca ženska delavčevi ženi Mariji Gučerjevi na Ilorci štev. 26 dve leti staro deklico, baje imenom Lenčko, in jo prosila, da bi jo imela par ur v varstvu, da si poišče v tem času stanovanje. Gučerjeva se je ubogega črvička res usmili in ga prevzela, a neusmiljena mati ni več prišla v obližje. Zapuščena sirota se je oddala v otroško bolnišnico, po neusmiljeni materi pa poizveduje.

— **Pogreša** se kočarjev sin Ivan Torkar, rojen 25. januarja 1893. leta v Zgornjih Pirničah, pristojen v Smarino. Navedene je že dne 4. junija nekam odšel, a nimatejo roditelji sedaj o njem ne duha ne sluha in se boje, da bi se mu ne bila pripetila kaka nesreča.

— **Tatvina.** Restavratrjevi ženi go. Marijani Schmidtovi sta bili v Kolodvorskih ulicah iz stanovanja ukradeni dve denarnici, v katerih je imela 158 K. Tat je še neznan.

— **Nesreča.** Včeraj popoldne je padel raz okno v I nadstropju pri zgradbi domobranske vojašnice delavec Ivan Prebešek in pri tem za dobil vrhu glave tako močno poškodbo, da so ga morali prepeljati v deželno bolnišnico.

— **Površnik** je še dosedaj neznan tat ukradel iz stanovanja na Resljevi cesti št. 26 nekemu višjemu uradniku. Površnik je temnosiv in vreden 32 K.

— **26 oseb je aretovala mestna policija** v teku zadnjih 48 ur. Arstovani so bili radi tatvine premoga na južnem kolodvoru, zaradi tatvine obleke, zaradi postopanja, vlačuganja, kalenja nožnega miru in drugih pol. pregreškov. Zasačen je bil tudi neki delavec, ki je na ljubljanskem polju pokradel 33 kg krompirja.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora

v Ameriko 36 Slovencev, 30 Macedoncev in 8 Goričanov. V Šahajba je šlo 12, nazaj je pa prišlo 25 Hrvatov. 10 Lahov se je iz Ljubljane odpeljalo domov, 26 Hrvatov pa je šlo danes dopoldne v Ameriko.

— **Izgubljene in najdene reči.** Služkinja Antonija Jurmanova je izgubila zlat za 10 K. — V fiji karskem vozu Ivana Stareta je nekdo pozabil fotografski aparat, katerega dobi na magistratu.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi jutri zvečer v hotelu »Lloyd« koncert. Začetek ob 8. uri. Vstopnina 40 vin.

— **Hrvatske novice.** — Hrvatska kolonija v Italiji. Te dni sta prišla italijanski kralj in kraljica Jelena k vojaškim manevrom v Južno Italijo. V Aqua viva (»Živa voda«), kjer je starodavna hrvatska kolonija, je kraljico nagovarila hrvaška deklica pred deputacijo v hrvaškem jeziku, kar je kraljico zelo razveselilo ter se je zahvalila v svoji materinščini — srbščini. — Nov hrvaški list. V Sarajevu je začela izhajati dvakrat v mesecu politična revija »Pokret«.

— **Slovenci v Ameriki.** — V rudniku se je ponesrečil Stefan Vončina. Pokopali so ga v Jolietu. — Poboji med Slovenci. V Rock Springsu sta Fran Jamnik in Anton Trojan napadla Fr. Arnolda in Antona Dolence. Dolence je Jamnik smrtno zabodel, Arnolda pa je Trojan s kladivom hudo ranil na glavi.

— **Najnovejše vesti.** — Kolera v Galiciji in na Ruskem se od dne do dne širi. Na Pruskem je bilo do sobote popoldne 43 bolnikov in 17 mrtvecev. V Galiciji so izdali posebne varnostne odredbe v krajih, kamor pridejo splavarji po Visli iz Prusije.

— Kontrolni shodi neaktivnega moštva na Ogrskem odpadejo letos. Glavni častniški raporti se vrše kot navadno.

— Kraljica Natalija dobi po svojem sinu Aleksandru 6½ milijona frankov.

— Ognjenik je začel bljuvati na otoku Stromboli. Vsi prebivalci so zbežali na sosednji otok. Vsa žetev je uničena.

— Kolera v zahodni Pruski se dimdalje bolj širi. Dosedaj je zbolelo 66 oseb. Imeč kar njih jih je umrlo 23. V Padav Narodovi (Galicija) je zbolel za kolero neki orožnik.

— Atentat z bombami se je izvršil v Barceloni. Ranjenih je okoli 60 oseb, dve ženski sta že umrli.

— Blazen poskus. Zrakoploves Baldwin v Greenville na Angleškem se je spustil v zrak in spuščal od časa do časa navzdol dinamične patrone, ki so vsled silne detonacije delale velikansko reklamo zanj. Ko je bil na 1500 metrov visoko, eksplodirala mu je cela zaloga dinamita in ga je raztrgalo na drobne kosce, da je cel dež mesa in delov zrakoplova padal na več tisoč broječo množico. Tri ženske so se one svestile.

— **Socialistična šola.** Mladi aristokrat grof Ervin Batthyany je ustanovil pri svojem posestvu Bögeite na lastne stroške ljudsko šolo za kmetske otroke. Učni načrt je sestavljen po socialističnih načelih. Tudi za učitelja je najel znanega organizatorja socialnih demokratov Tarcaja.

— **Čudna strast.** V Parizu živi neka dama, ki ima kleptomanijo za vsem, kar ima kake zveze s pušenjem. Posebno rada je kradla pipe. Ko so jo zaprli, našli so v njenem stanovanju 2600 pip.

— **Roman Srba v Ameriki.** Miloš Gopčević, rodom iz Orašca v Dalmaciji, potomec znane nekdanje bogate, sedaj pa popolnoma osirotele rodbine, je šel pred nekaterimi leti za svojo srečo v Ameriko. Prehodil je razne ameriške kraje ter težko delal. Končno je dobil službo pri tramvaju v San Francisco. Tu se je v njega zaljubila bogata Američanka Hazi Floyd ter se z njim tajno poročila. Toda sreča je bila kratka, ker je mlada žena kmalu zbolela ter po kratki bolezni umrla, zapustivši celo svoje premoženje, okoli milijon dolarjev, možu. Njeni sorodniki so sicer hoteli oporoko ovréti, a po celoletni pravdi je sodišče prisodilo milijon Gopčeviću.

— **Konj v Evropi.** Znano je, da ima Evropa največ konj. Po statističnih podatkih je bilo 1900 v Evropi 38.400.000 konj, v severni Ameriki 17.425.000, v južni Ameriki 5.430.000, v Aziji 29.000.000, v Afriki 1.000.000, v Avstraliji 2.300.000, skupaj na celem svetu 93.550.000 konj. Te številke so seveda le približne, toda za Evropo ni ravno prevelika razlika. Od 38 milijonov konj, ki se nahajajo v Evropi, jih ima Rusija 22 milijonov, Nemčija 4 Ogrska 3 Francija 3, Anglija 1½, Avstrija 1½, Belgija in Danska po 300.000 konj.

Vkljub temu, da se povsod upotrebljuje veliko pare in elektrike, pada jako nerazmerno število konj, v nekaterih krajih se pa dviga. Tako se je v Belgiji od leta 1846.—1895 zmanjšalo število konj za celih 23.000, še ravno se je v teh letih belgijska industrija najbolj povzdignila. Kje in kako se konji rabijo, na to vpliva gospodarski razvoj dotičnih zemelj.

— **Čudna oporoka.** V Florenco je nedavno 50letni Filip Florio skočil s balkona svoje hiše ter se ubil. Zapustil je 4½ milijona lir za ustanovitve bolnišnice, ki bo morala nad vsako dvorano imeti napise: »Denar, ki so ga vzeli bogataši revežem, sem jaz bogatašem odvzel ter ga vračam zopet revežem.« Za izvrševalce svoje oporoke je določil ondodnega kardinala, notarja in odvjetnika, katere koncem oporoke po vseh pravih prekljinja v peklo, ako bi ne izpolnili njegove zadnje volje.

— **Premeteni tatovi.** Kmet Jos. Sarenč iz Culinca (Hrvaško) je prodal 21. t. m. par volov v Zagrebu. Ko se je vračal iz mesta domov, stopila sta na cesto dva postopača tako, da je eden šel pred, drugi pa za kmetom. Prednji postopač je spustil svojo žepno ruto na cesto, a kmet je ni pobral, pač pa potepuh, ki je šel za njim. Kmalu nato se je prvi potepuh obrnil proti kmetu rekoč: »Pobral si mojo ruto in denarnico, ki sem jo izgubil. Vrne mi takej oboje.« Zadnji potepuh je tudi priskočil ter zatrejal, da je videl, kako je kmet denarnico pobral. Kmet je protestoval proti takemu sumničenju ter zahteval, naj mu preiščeta žepa. Nato pa sta potepuha ravno čakala. Stopili so vsi v turščično njivo, kjer je lahkoverni kmet potepuhoma izročil svojo denarnico, da se prepičata, ali je izgubljeni denar v njej. Pri tem je eden potepuhov spretno potegnil iz denarnice 2 stotaka ter prazno denarnico kmetu zaprto vrnil. Vendar je kmet kmalu med potom pogledal v denarnico ter pogrešil denar. Na sredo je bil v bližini neki vojaški trobentač na konju, ki je zdiral za potepuhoma ter ju vlovil. Ves ukradeni denar se je še pri njih dobil.

— **Spoznavanje človeškega značaja po hoji.** Neki učenjak je dognal po večletnem opazovanju, da se človeški značaj da spoznati po hoji. Učenjak razlikuje štiri načine hoje. Kdor dela male in nagle korake, ta je po njegovi sodbi pesimist ali pa posebno nadarjen človek, dočim pri ženskah taka hoja pomeni, da je dotična oseba frivole naravi. Počasni in majhni koraki so znamenje preprostih in čistih navad. Vsi tisti, ki hodijo počasi velikih korakov, razmišljajo o vseh življenjskih vprašanjih natanko in trezno. Kdor pa hodi velikih korakov naglo, je razdražljivega in bojevitega temperamenta. Podjetni ljudje, ki imajo mnogo volje in odločnosti, delajo zvrnjene korake. Molčljivi ljudje, diplomatje in tajinstvene osebe delajo z nogo majhni lok na levo. Melanholični in plašljivi ljudje se vlačijo potuhnjeno naprej. Energični ljudje hodijo izbočenih kolen.

— **Drag Fran Josipov red.** Nekega budapeštanskega tovarnarja so trije pretkani sleparji grdo oparili. Pred tremi tedni je bil tovarnar telefonično poklican na Dunaj, češ, da je predlagan za visoko odlikovanje. Naročilo se mu je, naj izstopi v hotelu Saehar, kjer ga bo čakal grof Oton Welsersfeld. To varnar se je takoj odpeljal ter ga je v hotelu na Dunaju tudi že pričakal navidezni grof, ki ga je vprašal, ali bi se za svoje uspehe na polju industrije hotel zadovoljiti s Fran Josipovim redom. Tovarinar je seveda veselo presenečen takoj pritril, na kar sta se peljala k ogrskemu ministrstvu. Tam je moral tovarnar počakati v kočiji, medtem ko je »grof« šel v ministrstvo. Ko se je vrnil, je rekel, da je vse urejeno, naj se vrne v Budapešto, drugi dan pa pošlje po nakaznici 15.000 K na ministrstvo za pokritje vseh stroškov. Tovarinar je odšel, a drugi dan je dobil ekspresno pismo, naj prinese denar osebno na Dunaj. In res je tovarnar zopet prišel na Dunaj, kjer sta se z grofom Welsersfeldom sestala v hotelu Saehar. Z »grofom« pa je prišel še en gospod, ki se je predstavil za velikega mojstra Fran Josipovega reda. Ta ga je prosil, naj njemu izroči denar. Tovarinar je odšel 15.000 K, ki jih je veliki mojster takoj izročil bogato livriranemu slugi, naj jih nese v ministrstvo. Tovarinar je dobil pravilno potrjeno diplomu ter se ves srečen odpeljal v Budapešto. Toda čakal je zaman na red; že 14 dni pa je urgiral pri ministrstvu na Dunaju, zakaj mu ne pošljejo reda, nakar so ga poučili, da je bil žrtve navadnih sleparjev.

— **Dvakrat umorjen.** »Neue Freie Presse« je prinesla ob priliki uporne ruske ladje »Knjaz Potemkin« sledečo poročilo: »Komander Golikov je bil dobesedno razstrgan na kose. Ko je hotel skočiti v vodo,

so ga ustrelili, na kar so navalili nanj mornarji s bojoneči.« Ruski mornarji so res nedolovski ljudje. Ker je hotel že na kose razstrgati kapitan skočiti še v vodo, bi gotovo ne bil ostal pri življenju, tudi če bi ga ne bili ustrelili in ga nabadali na bajonete! Prevelika natančnost in »brihtnost« škoduje včasih.

— **Mašek II.** Podoben slučaj, kakor pred leti na Koroškem, ko je skušal kaplan s mašnim vinom zastrupiti svojega župnika, se je pripetil v Chieti v Italiji. Kaplan Rafael Natale je že več let smrtno sovražil svojega župnika Nikolaja Marullija, ker je smatral župnika za svojega tekmeča, da ni on dobil župnije. Ko je dne 24. t. m. župnik maševal, začutil je, da ima mašno vino čuden okus, kmalu ga je tudi začelo zvijati po trebuhu. Poklical je zdravnika, ki je našel v vinu strup sublimat. V začetku so imeli na sumu mežnarja, toda kmalu se je po prišah dokazalo, da je zločinec kaplan, ki so ga tudi zaprli.

— **Kmečka ljubosumnost.** V Kutini (Hrvaško) je opazila 27letna kmetica Magda Smudij z veliko žalostjo, da se njena sosedka, tudi omožena Jana Lipoš, preveč ljubeznivo briga za Magdinega moža. Nekaj časa je opazovala to debikanje molče, ko pa je nedavno Jana poklonila Magdinemu možu na raznoju pečenega prasca, dasi sama nima v izobilju jesti, popadla jo je ljubosumnost, da je začela Janjo psovati ter ji vrgla pečenega prasca v glavo. Potem sta se sosedji zgrabili za lase. V tem je prihitela Janji na pomoč njena svakinja Mikulek ter Magdo tako udarila s sekuro, da jo je smrtno ranila. Uboga Magda leži sedaj v zagrebški bolnici.

— **Nežnočutni Evropejci.** V Kantonu na Kitajskem so pretečeni teden usmrtili sedem mož, ki so prodajali vstaheem orožje. Najprej so jih po lepi stari navadi z vrvmi privezali na križe. K tej zabavi se je zbralo mnogo ljudstva, posebno veliko Evropejcev obojega spola. In Evropejci so bili, ki so se posebno rinili blizu. Neki Evropejec se je takoj po usmrčenju začel pogajati s krvnikom za vrvi, neka evropska »dama« je obešene fotografirala, neki evropski turist je pa celo krvnika podkupil, da je držal par minut meč nad glavo obojence, preden je zamahnil, da je dobil Evropejec čim »lepšo« sliko. Potem je odkupil meč za lep denar. Toda s pogojem, da ga krvnik poprej ne obriše, temuč mu krvavega izroči in to so morda Evropejci, ki so doma člani društva za varstvo živali ter si ušesa mašijo, ako kje svinjo koljejo.

— **Da mršav človek odebeli,** priporočajo zdravniki, naj mnogo počiva in mnogo leži. Dalje naj pije veliko mleka (eden do dva litra na dan), naj je mnogo kruha, masla, masti, jajec, testenin, krompirja, riža in drugega podobnega. Tajna sredstva se ne smejo poskušati brez zdravnika.

Književnost.

— **„Zvonček“.** Vsebinska 9. št.: 1. Prešernu. (Ob odkritju Prešernovega spomenika v Ljubljani). Eng. Gangl. Pesem. 2. Prešček. F. G. Hraščičan. Povest. 3. Hiša v Kranju, kjer je Prešeren umrl. Podoba. 4. Med šibami. Ivo Trošt. Povest s podobo. 5. Vražar Jošt. Andrej Rapč. Povest. 6. Doktor Prešeren. Podoba v barvotisku. 7. Prešernova rojstna hiša. Podoba. 8. Križi in težave iz mojih dijaških let. Fr. Rojce. Povest. 9. Prešernov nagrobni spomenik. Podoba. 10. Prešernov spomenik v Ljubljani. Podoba. 11. Pouk in zabava. Zastavica v podobah. Fr. Rojce. — Siava Prešernu! — Cesarjeva petinsedemdesetletnica. — Hitrost dela. — Kako visoko letajo ptice? — O dopisnicah. — Zapiranje oči. — Anda. Iv. Kiferle. Uglasbena pesem. — Največji hleb kruha. — Koliko peres ima kokoš? — Piseske znamke. — Prve papirnice.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred porotnim sodiščem.

Čačičev sodrug pred sodiščem. Letos dne 7. rožnika se je imel Ivan Čačič pred tukajšnjim porotnim sodiščem zagovarjati, ker je v družbi še dveh Hrvatov na Obernih oropal macedonca Angela Stefana in mu vzel pas, v katerem so se nahajali trije avstrijski zlati po 20 K. Čačič je bil takrat krivim spoznan in na 4 leta težke ječe obsojen, medtem, ko se je skrivcem posrečilo pobegniti. Druga storilca so v osebi Mile Rogića, 20 let starega, pristojecnega v Klanec na Hrvaško zasačili orožniki dne 4. vel. srpana pri zgradbi železnice v Radišniku na Koroškem. Rogić taji, da bi se bil udeležil ropa in trdi, da ne pozna ne Angela Stefana ne Ivana Čačiča. Ta pa

ga je v Rogićevi fotografiji takoj spoznal kot onega tovariša, ki se je dne 17. mal. travna udeležil z njim skupno ob Savi pri Obernih ropa. Tudi podjetje H. Rella & Comp. pri ogledu fotografije izrecno potrdi, da je Mile Rogić v istini v kritičnem času storjenega ropa v Boh. Beli delal. Rogić je pri obravnavi ponudil dokaz po pričah, da takrat sploh ni bil v tem kraju, nego da je neke druge ležal bolan v bolnici. Sedni dvor je uvaževal to in je vsled tega sklenil, da se obravnava preloži. Ko je pa Rogić izvedel, da bo moral še tri mesece ostati v preiskovalnem zaporu je — priznal, da se je v kritičnem času mudil v Obernih. Sodni dvor pa storjenega sklepa ni preklal in ostane Rogić do prihodnjega porotnega zasedanja v preiskovalnem zaporu.

Tatvina v železniškem kupeju. Lesnemu trgovcu Antonu Znidarčiču iz Kruše pri Begunjah, sodni okraj Cerknica, je bila v noči na 8. vel. srpana t. l. med vožnjo iz Št. Petra v Ljubljano, ko je v kupeju zaspal, iz notranjega žepa telovnika izmaknjena velika denarna listnica z vsebino 2290 K. Tatvino je storilec na ta način izvršil, da mu je z malimi škarijami prestrigel žep. Se tisto noč je bil krivec v osebi 19 let starega čevljarskega pomočnika Janeza Kolomana iz Budimpešte zaseden in aretovan. Koloman je sprva tatvino trdovratno tajil, in tudi žepna preiskava ni imela povoljnega uspeha. Šele ko so ga natančneje preiskali, so našli pri njem 620 K in pozneje v hlačni in suknjični podlagi še 1400 K. Zdej se je Koloman vdal, da je res Znidarčiča okradel. V preiskavi je pa zopet začel tajiti ter rekel, da je listnica na tleh ležala, katero je le zato pobral, da bi prejel najdnino. Koloman je bil obsojen na 4 leta težke ječe. Po prestani kazni bo pa izgnan iz Avstrije.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 5. septembra. Poslanska zbornica se snide v zadnjih dnevih meseca septembra, a zborovala bo le malo časa. Koj potem se skličejo deželni zbori in bodo zborovali šest tednov.

Dunaj 5. septembra. Ministrski predsednik baron Gautsch je danes začel s političnimi konferencami z voditelji raznih strank. Danes je konferiral poldrugo uro z dr. Pacakom.

Praga 5. septembra. Poslanec Fiedler, profesor narodne ekonomije na češki tehniki, je imenovan profesorjem na češkem vseučilišču, a s pogojem, da odloži državnoborski mandat. Mladoločka stranka namerava na njegovo mesto kandidirati dr. Rezk.

Brno 5. septembra. Ker so deželni dohodki iz naklade na pivo dosti manjši, kakor je kazal proračun, bo deželni odbor nasvetoval, da naj se zvišajo davek, in sicer na zemljiški davek za 10%, na druge davke za 12%.

Budimpešta 5. septembra. Izvrševalni odbor koalicije je imel danes sejo. Kossuth je izjavil, da nima koalicija nobene vzroka premeniti svoje postopanje.

Kišinev 5. septembra. Tu so bili veliki izgredi proti Židom.

Berolin 5. septembra. Pri prihodih rezervistov v Libavo je prišlo do krvavih izgredov. Iz neke hiše se je streljalo na vojaštvo. Kozaki so hišo naskočili in več oseb ustrelili in ranili.

Listnica uredništva.

Gospod Josip Adamič v Domžalah. Potrjujemo Vam, da Vi še nikdar niste spisali ne ene vrste o domžalskih razmerah in tudi ne članka »Muhe love«.

Se dobi povsod!

Kalodont

571 neobhodno potrebna zobna Crème 27

vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 5. septembra 1906.

Termin.

Pšenica	za oktober	za 100 kg.	K 15-78
Pšenica	april 1906	100	16-38
Žit	oktober	100	12-80
Koruzna	maj 1906	100	13-20
Oves	oktober	100	11-92

Efektiv.

Nespemenjeno.

Deklice

iz boljših hiš vzame na hrano in pod strogo nadzorstvo izobražena rodbina. Več se izve v upravištvo „Slovenskega Naroda“.

2786-2

Dijaki

se sprejmejo na dobro hrano in lepo stanovanje pri učiteljski rodbini.

Izve: se Gorupove ulice št. 4 vrata 3.

2819-1

ŠOLA

edina in najboljša za samouk na citre. Popolna samo 5 K. Uspeh siguren. Reflektantom se dajo svedoče po dovršenih naukih. **Albuzum krasnih in pri- ljubiten pesmi za citre**, s pride- janim tekstom: a) 85 slovenskih in hrva- skih 4 K., b) 100 nemških 3 K 50 vin. S pošto 50 vin. več.

Pregleda dopolnje prof. **Josip Sorg**, Dunaj III/4 Haupt- strasse 144.

2813

Pristni dobri brinjevec

se dobi pri 2332-13

L. SEBENIKU v Sp. Šiški.

Ustanovljeno leta 1842.

**ČRKOSLIKARJA, SLIKARJA
NAPISOV IN QRBOV**

BRATA EBERL

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6.
Igriške ulice št. 6.

Telefon št. 154.

Spretni zidarski pomočniki in težaki

dobe takoj stalnega dela pri pod- pisancu. — Dnevna plača: za spretno zidarje 4 krone, za spretno težake pa 2 K do 2 K 40 h s prostim stanovanjem in odmorom za zajtrk.

2863-6

**Stavbni mojster
Fran Derwuschek v Trbovljah.**

V največji bližini bodočega kolo- dvora Sv. Lucija-Tolmin (hobinski- ke železnice) se ceno proda pred 2 leti sezidana

hiša

v najlepši legi z 2 kompletnimi sta- novanji s pritlikino in vrtom. Resni kupci si hišo lahko ogledajo, če se prej oglašijo pri stavbnem pod- jetništvu Br. Redlich & Berger v Tolminu, na željo se pa pošlje tudi načrt in natančen opis.

2730-4

NOVO!

Ivan Cankar:

GOSPA JUDIT.

To najnovejšo delo Cankarjevo bo gotovo zanimalo tem bolj, ker nekako že v povesti sami, še bolj pa v predgovoru Cankar reagira na znano kritiko o svojem delu „Hiša Marije Pomočnice“ in brani svoje umetniško stališče. Izza Prešernove „Nove pi- sarije“ ni bila pozneje več napisana nobena boljše in ostrejša satira. Da se je pokazal Cankar iznova tudi mojstra v slogu in jeziku, ni treba poudarjati. Knjiga je izšla v elegantni opremi, z izvirno risbo na naslovnem listu.

Cena: broš. 2 K; po pošti 2 K 10 v.; eleg. vez. 3 K 20 v.; po pošti 3 K 30 v.

**Založništvo
L. Schwentner
v Ljubljani
Prešernove ulice št. 3.**

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani Razglas.

št. 7124.

dne 23. vel. srp. 1905.

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje v nabavo potrebnih desk, plohov, obročev, sodčkov, dog in premoža za leto 1906, oziroma 1907 konkurenčno razpravo.

Pismene ponudbe, vsaka pola kolekovana z 1 K, in opremljene s po- botnico o 10% varščini, zaračunjeni po zaslužku za leto 1905 in vloženi pri kaki c. kr. blagajni naj se dopolnje najkasneje do dne 1. oktobra ob 11. uri dopoldne na podpisano c. kr. tobačno tovarno. Napis naj se glasi: „Ponudba za dobavo desk, plohov, obročev i. t. d. k št. 7124/1905“.

Za leto 1906 se bodo potrebovale naslednje množine:

4 m dolge, 14 mm debele deske iz mehkega lesa in sicer:			
4000 kosov desk 19 cm širokih	9000 kosov desk 31 cm širokih		
6000 " " 21 " "	6300 " " 33 " "		
10000 " " 23 " "	5000 " " 35 " "		
9000 " " 25 " "	1400 " " 37 " "		
12000 " " 27 " "	300 " " 39 " "		
11000 " " 29 " "			
Skupaj 74.000 kosov.			
4 m dolge, 20 mm debele deske iz mehkega lesa in sicer:			
1500 kosov desk 19 cm širokih	2200 kosov desk 31 cm širokih		
4300 " " 21 " "	2000 " " 33 " "		
4600 " " 23 " "	2400 " " 35 " "		
1900 " " 25 " "	700 " " 37 " "		
2700 " " 27 " "	400 " " 39 " "		
2300 " " 29 " "			
Skupaj 25.000 kosov.			
1400 kosov 4 m dolgih 26 mm debelih in 316 mm širokih desk (mehk les)			
500 " " 4 " " 33 " " " " 316 " " " "			
300 " " 4 " " 40 " " " " 316 " " " "			
500 " " 4 " " 53 " " " " 316 " " " "			
100 " " 4 " " 53 " " " " 316 " " " "			
30 m ³ 2 m dolgih, 53 mm debelih in 260 mm širokih plohov iz trdega lesa (hruška, javor)			
50 kosov različnih desk iz trdega lesa.			
40 m ³ obsekanih hlodov različnih širin.			
150 kosov hrastovih pragov 1-5 m dolgih, 19 cm širokih in 15 cm visokih.			
4.000 kosov leskovih velikih obročev 8-5 m dolgih v zvezkih po 50 kosov.			
150.000 " " " " 2-5 " " " " " 100 " "			
300 kosov velikih bukovih sodov po 2 hl			
1200 " " hrastovih dog 116 cm dolgih			
1000 " " " " 70 " "			
400 " " bukovih " " 80 " "			
25.000 metrskih centov premoža.			

Potrebne množine za leto 1907 v približnem številu kakor v letu 1906 se bodo naznanile zalagateljem pred potekom leta 1906. Zahtevana kakovost potrebnega blaga in oddajalni čas je razvideti iz po- sebnih dobavnih pogojev, kateri se vsakemu v pisarni c. kr. tobačne tovarne na vpogled in mora ponudnik sporazumljenje z njimi v ponudbi izrečno potrditi.

Ponudbe se lahko glase na eno ali pa na dve leti. Cene je postaviti posamezno za eno ali dveletno oddajo v črkah in števikah loco c. kr. tobačne tovarne.

Ponudbe, katere so v zvezi s ponudbami drugih oddajalcev, kakor tudi konkretne ponudbe so nedopustne.

Sicer pa veljajo splošni pogoji za dobavo gospodarstvenega blaga št. 6363/1899, kateri so v c. kr. tobačni tovarni med navadnimi urami vsakemu na vpogled. Ponudniki morajo sporazumljenje z njimi v ponudbah natančno izreči.

Razsodbo o vposlanih ponudbah si pridrži c. kr. glavno ravnateljstvo tobačne uprave na Dunaju, ki ima tudi pravico, oddati oddajo posameznega blaga za eno ali dve leti.

Vsak ponudnik se zaveže s svojo ponudbo do končne razsodbe c. kr. glav- nega ravnateljstva tobačne uprave in se tako odreče določbam § 862 a drž. zak. potem členov 318 in 319 trg. zak. glede na rok obvestila o končni razsodbi njegove ponudbe.

Zakasnelo došlo in take ponudbe, katere ne odgovarjajo v polnem obsegu navedenim pogojem, se ne bodo vpoštevale.

Sprejema zavarovanja človeškega živ- ljenja po najraznovrstnejših kombina- cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje za doživljenje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fondi: 31,865.386-80 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 82,737.159-57 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

Z vseskozi slovensko narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančni hiši v Gospodarskih ulicah št. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škodo cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.

Nizke cene

1082

Alfred Fränkel

komanditna družba

prodaja izdelke najpomembnejše tvornice za čevlje v monarhiji. Posebno priporo- čilno.

100 lastnih prodajal- nih zalog

Moški 2 gld. štifljetni 90 kr.

Bogata izbora

Damski 2 gld. štifljetni 60 kr.

Damski 2 gld. čevlji 90 kr.

Moški 3 gld. čevlji 25 kr.

Moški 4 gld. čevlji 50 kr.

Izvrstna prilježnost

Damski 3 gld. čevlji 25 kr.

Otroški in dekliški čevlji na trakove 1 gld. naprej.

Moški 5 gld. čevlji 75 kr.

Damski 5 gld. čevlji 50 kr.

Dobra kakovost

Otroški in dekliški čevlji na gumbe 1 gld. naprej.

Fillialka:

v Ljubljani, Špitalske ulice 9. Josipina Herrisch.

so podlaga naših uspehov.

Lep, mlad, rjav lovski pes

(brak)
se takoj po nizki ceni proda. Več pove upravn. „Slov. Nar.“

2700 3

Učenec

za prodajalno z mešanim blagom se sprejme pri J. Modicu v Novi vasi pri Rakeku pod ugodnimi po- goji. Več pove zgornji.

2744-2

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. junija 1905. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, Selzthal v Aussee Solnograd, čez Klein-Beifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri 07 m zjutraj obojni vlak v Trbiž od 1. junija do 10. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 5 m zjutraj obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Beifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijove vane, Heb Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 44 m dopoldne obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj, Solnograd, Inomost, Bregenc, Zeneva, Pariz. — Ob 3. uri 15 m popoldne obojni vlak v Trbiž, Beljak, Pontabel, Celovec, Fran- zensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Klein-Beifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijove vane, Heb Francove vane, Karlove vane, Prago, (Ljubljana-Linc-Praga direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Fran- zensfeste, Inomost, Monakovo (Ljubljana-Monakovo direktni voz I. in II. razreda). — PROGA V NOVO MESTO IN KOČEVJE. Obojni vlaki. Ob 7. uri 17 m zjutraj obojni vlak v Nove mesto, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1 uri 5 m pop. istotako. — Ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 23 m zjutraj obojni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo (Monakovo-Ljubljana direktni voz I. in II. razr.). Inomost, Franzensfeste Solnograd Linc, Steyr, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. Ob 7. uri 12 m zjutraj obojni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne obojni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Karlove vane, Heb, Marijove vane, Prago (Praga-Linc-Ljub- ljana direktni voz I. in II. razreda), Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Zeneva, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Leud-Gastein, Ljubno, Celovec, smohor, Pontabel. — Ob 4. uri 29 m popoldne obojni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomost, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 06 m zvečer obojni vlak z Dunaja, Lipskega Prage, Franzensfeste, Karlovih varov Heba, Mar. varov, Plzna Budejovic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal od Inomosta in Solnograda. — Ob 9. uri 5 m zvečer iz Lesec Bleda samo ob nedeljah in praznikih. — Ob 10 uri 40 m zvečer obojni vlak iz Trbiža od 1. junija do 10. septembra ob nedeljah in praznikih. — PROGA IZ NOVEGA MESTA IN KOČEVJA. Obojni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj obojni vlak iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m, zvečer istotako. — ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 10. uri 59 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer. Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Srednjeevropski čas je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubli.

2079

Naznanilo.

Čast mi je slavnemu občinstvu najljubšeje naznaniti, da sem si osvojil dobro znani in nanovo renovirani

hotel pri „Zlatem jelenu“

(Al Cervo d' Oro)

združen s pivarno in restavracijo pri „Ledenici“

v Gorici, Ozka ulica hiš. štev. 7, 9, 11.

Ker je to podjetje že od nekdaj na najboljšem glasu, potrudil se bom tudi jaz, vsem željam č. obiskovalcev mojega hotela in restav- racije kar najbolje postreči. Hotel stoji sredi mesta in je za cenjene gg. potnike najbolj pripraven. Vse sobe so z novim pohištvom okusno opre- mljene. Cene zmerne. Omnibus k vsakemu vlaku. Kuhinja je v naj- boljših rokah.

Na blagohoten obisk vabi najljubšeje

Al. Rasberger, hotelir.

2803-1